

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XXII. Aliqua alia dantur media ad attente, reuerenterq[ue] in oratione versandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

feri, & natura nostra per peccatum ad-
eo sauciata & destructa fuit, ac præser-
tim ipsa facultas imaginatiua, vt ne v-
nam quidem orationem Dominicam re-
citare possimus, quin à variis & imper-
tinentibus cogitationibus interturbemur,
vti gemens deplorabat Sanctus Bernar-
dus. Quamobrem vtile fuerit, hoc ipsum
quod patimur, in orationis materiam
sumere; nos ipsos humiliando, dum con-
sideramus & agnoscimus, quanta nostra
sit fragilitas & delitias: hæc namque
humiliatio, & propria sui ipsius agnitio,
optima futura est oratio. Verum præter
hæc & alia quædam remedia, quæ cum
sancti Patres, tum vitæ spiritualis
magistri suggerunt suppedi-
tabimus.

*Remediū im-
becillitatis
ipsa esset ag-
nitio.*

CAPVT XXII.

*Aligua alia dantur media, ad at-
tente reuerenterque in ora-
tione versan-
dum.*

*In regul. breu.
201. & 206.
& in Constit.
ad Monachos
salutar.*

*Consideratio
præsentia Dei
satis distra-
ctio.*

QVARTI Sanctus Basilius, quo-
modo cor suum homo in oratio-
ne firmum, attentum, & non distra-
ctum habere poterit? ac respondet,
nullum ad hoc præstantius aut efficaci-
us medium esse, quam si consideret se
coram Deo versari, & ab eo se, qualiter
& quomodo oret peruideri. Si enim
dum cum terreno aliquo Principe loquitur,
valde reuerenter & magno cum re-
spectu se gerit, ad singula quæ agit,
necnon ad gestus & modum, quo ead-
em agit, attendens, & ceu summam
inurbanitatem duceret, si aut tergum
Principi obuerteret, aut sermones ali-
quos impertinentes proferret; quid
non faciet ille, qui attente considerat se
coram diuina Maiestate agere, & ab ea
non exteriora sua duntaxat, sed & inti-
ma cordis sui penetralia perspici? Quis,
inquit, fruiturus est, qui oculos & a-

nimum ab iis quæ agit, diuertere, aut
Deo tergum obuertere audeat, & coram
illo impertinentia quædam cogitare præ-
sumat?

Hac porro sanctus ille Monachus Ia-
cobus, cuius Theodoretus meminit,
comparatione & consideratione, quam
magna hæc irreuerentia foret, declara-
bat, quam & Sanctus Augustinus alibi
adducit: Si, inquit, homini cuidam, qui
eiusdem mecum naturæ sit, equidem fa-
mularer, & eo ipso tempore, quo cibum
& potum illi adferri oporteret, cum alio
quodam seruo fabularer; an nos iustam
ille mei & reprehendendi & castigandi
rationem haberet? Si item cum Iudicem
quendam adissem, illi, quas alius quispi-
am mihi intulit, iniurias enarraturus, e-
go semiprolata verba adhuc in ore ha-
bens, eum relinquerem, dorsumque il-
li verterem, cum alio quopiam de præ-
sentibus loquerer, an non me tibi vide-
tur Iudex ille merito vt inciuilem habitus-
rus, ac tribunali suo vt male moratum
extermnaturus? Id faciunt illi, qui, cum
ad orationem sese conferunt, cum Deo
collocuturi distrahuntur, de aliis ad or-
ationem non pertinentibus rebus cogi-
tantes.

Hoc item medium nobis assignat Be-
atus Pater Noster in vna Additionum &
Notationum, quas ad orationem bene-
faciendam suggerit. In ea quippe mo-
net, vt paulo ante quam orationem au-
spicemur, spatio quo oratio Dominica
recitaretur, mentem in cælum librantem,
consideremus à Deo nos coram videtur,
ac proinde magna quadam cum reue-
rentia & humilitate eandem aggredia-
mur.

Ipsa vero durante meditatione procu-
randum, ne hæc Dei præsentia nobis ex-
cidat, iuxta illa Prophetæ: *Psalmo 18. ver-
siculo 15. Et meditatio cordis mei in conspectu
tuo semper.*

Imaginare, inquit Chrysostomus, te,
cum ad orationem accedis, in aulam il-
lam cælestem ingredi, in qua Rex Regum
stellato sedet solio innumertis tum Ange-
lis, tum

lis, tum sanctis circumcinctus, teque ab omnibus illis inspicere ac considerari, secundum illud Apostoli, 1. Corinthiorum 4. versu 9. *Spektaculum facti sumus mundo, & Angelis, & hominibus.* Consultit item Bernardus, quod sane & ipsummet vsurpasse & practi-asse verisimile est: *Veniens, inquit, ad Ecclesiam pone manum tuam super os tuum, & dic, Exspectate hic cogitationes mala, intentiones & affectus cordis, & appetitum carnis: tu autem anima mea intra in gaudium Domini Dei tui, ut videas voluntatem Domini, & visites templum eius.* Ait vero Climacus, eum qui, quando orationem peragit, serio considerat, in Dei seculo conspectu versari, ceu solidam & immobilem quandam columnam esse, quae locomoveri nesciat, ac refert, se quadam vice, cum Religiosum quandam praeceteris in Psalmis de antandis attentorem notasset, & praefertim sub initium hymnorum, & vultus gestusque mutatione eum velut eum alio quopiam colloqui colligeret, ex eo deinde periisse, ut sibi diceret quid haecce mutatio significaret. Dixisse vero Monachum, Equidem in ipso diuini officii exordio magno quodam studio mentem meam ac cogitationes solèo recolligere, easque ad me aduocans, dico, *Venite adoremus, & prociadamus, & ploremus ante Dominum, qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster, & nos populus pascae eius, & oves manus eius.* Omnes illae considerationes ad attente & reuerenter in oratione agendum, bonae sunt & imprimis vtilis.

Alii vero suadent, ut deprecans & meditans se coram sanctissimo Altaris Sacramèto supplex prosternat, si quidem in eo versetur loco in quo ipsum commode facere potest, sin minus, notet saltem, versus quam partem diuinissimum Sacramentum proximum sit, & eo cor suum conuertat.

Alii, ut pijs aliquas imagines inspiciat & contempletur.

Aliis porro ad hoc solemne est, oculos caelum versus conuertere.

Quin etiam ut bonum habetur, ut quis

se, dum in oratione distractus est & arrius, expergeficit, orationes aliquot iaculatorias proferre, & vocali oratione Deum compellere, suam ipsi imbecillitatem debilitatemque representando, & ut ei medeatur, rogando, ac dicere. *Isa 38. v. 14. Domine vim patior, responde pro me.* Cæcus ille Evangelicus etsi eum clamantem Christus Dominus audire nolle se fingeret, & tacitus pertransiret, quin etiam turbæ illi silentium indicerent, non propterea desit clamare, quin imo vocem efferre capitalius ac dicere, *Luc. 18. v. 38. Iesu Filii David, miserere mei.* Hoc ipsum & nos imitari par est, & tametsi nos Dominus audire nolle se fingat, nosque non visiter, esto etiam ipsa cogitationum ac tentationum turba & multitudo silere nos iubeat, non propterea à clamando desistere, sed altiori voce dicere, *Iesu fili David miserere mei Et, Confirma me Domine, & cor meum in hac hora, ut de te cogitare, & in oratione firmus & constans esse queam.*

Quare bene sciteque dicebat sancta illa: Si non potes corde tuo cum Deo loqui, ore saltè saepe loquere: quod enim sic idem lingua repetitur cor facile incēdit, & feruorem aliquem producit. Quin etiam se ipsa fatetur interdum mentalem orationem ideo facere non potuisse, quod vocales illas orationes, cum à socordia, tū somno prægrauata & impedita omisisset. Quod & nobis ipsis subinde vsu venit, ut dum ex pigritia, vel torpore, vel quod semisopiti sumus, loqui in oratione desinimus, si rursus loqui incipiamus, statim expergiscamur, & captam orationem nouo quodammodo collecto vigere profequamur.

Gerson ad hoc, bonam euitandorum distractionum rationem esse ait, ipsam meditationis materiam bene præparasse, & diuersa ad orandum puncta optime digessisse: quia hoc pacto quis, dum distrahitur, statim vbi id aduertit, punctum suum quod certum & constitutum habebat, resumit: ad quod si commode nequeat recurrere, quamprimum aliud ex iis quæ præpara-

Iaculatorii alii se exerant.

Marc. 10. 47.

Deus pia prece cogendus, nec distractionibus eodendum.

Judith. 13. 9.

S. Angela de Fulgino cap. 88. & 62.

Cor frigidum oris flabello accendendum.

Vocalis oratio inuat mentalem.

*Materia com-
moda distra-
ctio nibus re-
sistit.*

uit, punctum aggreditur, longeque facilius orationis suae filum sic connectit. Ipsi quoque, quando nos examinamus, comperimus distractionem & euagationum mentis, a se non aliam causam esse, quam quod puncta & capita meditationis ordinatim non digessimus, nec certos ac pre-finitos quosdam limites nobis constitui-mus, ad quos inter orandum ceu ad signa quaedam nota respiceremus.

Præterea hocce monitum, uti & id quod sequitur, pernecessaria sunt ut quis debita eum præparatione ad orationem accedat: Vnde etiam B. N. P. nobis verbis amplissimis & efficacissimis illud inculcat. *Magnopere iuuabit, inquit, ante ingressum exercitii tractanda puncta comminisci, & numero certo præfinire.* Quod & ipsum sedulo legimus obseruasse, & non modo sub initium conuersionis, verum etiam postea in senectute, meditationis materiam vespere prælegere & præparare, & in hac cogitatione lectum petere solitum. Ne quis putet id à solis Nouitiis requiri.

*Lib. Exercit.
notab. 3. heb-
dom. 4.
B. P. Ignatius
præ se ad
meditandum
parabat.*

*Idem omni-
bus serio fa-
ciendum.*

Et esto, quis meditationis materiam & exercitium optime norit, quod eam alias saepe sit meditatus; nihilominus consultum est eam denuo præparare? præsertim quod, cum illa ut plurimum sit à verbis sacrae scripturae, quam spiritus sanctus dictauit, deprompta, horum in quiete & per otium lectio nouam attentionem & deuotionem, ad eadem meditanda, & maiorem ex iis fructum colligendum, exciter.

*Prima diei
cogitatio sit
ad meditatio-
nem excitatio.*

Permultum quoque ad nos iuuabit, ut statim atque somno experrecti sumus, omnem aliam cogitationem excludendo, de exercitio quod meditandum est, cogitemus, ad orationem nos per considerationem aliquam rei, quæ meditatione excutienda est, accommodatam præparando. Hanc doctrinam Cassianus, Bonauentura, nec non Ioannes Climacus permagni faciunt; inde namque totum orationis successum, & per consequens bonum totius diei processum directionem-

que dependere. Et aduertit bene Climachus, dæmonem, cum tanti momenti id esse videat, sedulo expectando adiuuigilare, ut dum è somno expergificimur, statim cordis habitaculum occupet, itaque totius diei primitias sibi præoccupet.

Additque præterea, inter spiritus malignos esse aliquem quem *præcursorem* nuncupant; cuius ea sunt partes, ut, quando de nocte è somno excitamur, oppugnando nos statim aggrediatur, etiam antequam plene experrecti simus, & tum cum nondum plane homo sui compos est, ut scædas & obliuianas nobis imagines, aut saltem impertinentes obiciat, ut sic diei totius sibi possessionem capiat; quod hunc totum cessurum putet ei, qui primo cor occuparit. Quocirca permagni nostra interest, ut & ipsi diligenter adiuuigilemus caueamus, ne quem huic diabolicae nequitiae in corde nostro locum demus, sed ut, quamprimum atque expergificimur, etiam vix dum plene oculis apertis, ante aliqua cogitatione de Deo cor nostrum sit præmunitum, quam peregrina aliqua imaginatio ad ipsum penetret.

Huius quoque rei serio nos commonet B. P. N. Ignatius, additque, id ipsum aliquo modo etiam obseruandum, cum alio extra ordinem tempore oratio inlititurus, ut scilicet paulo ante quam ei nos demus, animum recolligamus cogitemusque; quo vado, coram quo sum compariturus? & exercitium meditandum breuiter, percutrat perinde ac testudinis chordas perperat qui eandem est pulsaturus. Atque ad eum in genere. B. P. N. ab huius & similibus aliorum præceptorum, quas ipse vocat Additiones, obseruantia, magna ex parte, bonam dicebat orationem, & fructus ex ea collectionem dependere. Nos ipsi quosque ita se rem habere ut plurimum experimus, cum bene præparati sumus, & hæc præcepta obseruamus, bonum orationis successum esse; sin minus, malum.

Monet per Ecclesiasticum Spiritus sanctus: *Ante orationem præpara animam tuam, & noli esse, quasi homo qui tentat*

Denno

Deum. In quæ verba notant S. Thomas & Bonaventura, eum, qui sine debita præparatione ad orandum se componit, Deum quodammodo tentare. Nam, vt docent Theologi ac sancti Patres, Deum tentare, nihil est aliud, quam aliquid ab eo impetrare velle, ordinatis & necessariis ad hoc mediis non adhibitis. Perinde ac si quis diceret, Nolo comedere, quia potest me Deus sine vlllo cibi adminiculo sustentare: ipse me certo alet & pascet; esset hoc tentare Deum, & sine vlla necessitate miraculum fieri postulare. Sic respondit Saluator noster Christum, cum ei ad templi pinnaculum subuecto persuadere cacodæmon est conatus, vt se deorsum iaceret; Deum namq; Angelus missurum, qui eum cadentem manibus suis exciperent; *Non tentabis*, inquit, *Dominum Deum tuum*: equidem possum per templi gradus descendere; alterum illud, esse & Deum tentare, ac vt citra necessitatem vllam miraculum patrarer, petere. Tam præstans ergo & necessarium ad bene orandum medium est, ipsa præuia ad eam præparatio, vt dicat Sapiens, eum qui sine illa orare gestit, Deum quodammodo tentare, & velle vt miraculose secum agat. Vult quidem Dominus vt bene, attente, ac reuerenter oremus, sed hoc non nisi per media ordinata & solita fieri vult, ad eam nimirum eo, quo diximus modo, nos præparando ac disponendo.

CAPVT XXIII.

Qua se consolari re queant illi, qui in oratione à distractionibus inquietantur.

TVNC solum (vt ad eorum, quos hæc tentatio inquietat, consolationem notat Basilius) in oratione per has cogitationes & distractiones Deus offenditur quando quis propria sua voluntate, sponte, aduerteret, & videndo id quod

agit, in oratione distrahitur, & parua cum reuerentia & respectu in ea versatur, Quisquis ad orandum cum deliberato de studiis, officio, aut rebus agendis in oratione cogitandi proposito ac voluntate se componit, reuera mereretur vt ei oranti Deus non intendat vel auscultet, sed potius eum propterea castiget. Quocirca egregie Chrylostomus, *Tu non audis, ait, orationem tuam, & Dominum vis audire precem tuam?* Porro quando quis in oratione moraliter facit quod in se est, & quidquid potest, ac nihilominus ex infirmitate distrahitur, & tantam quantum forsitan vellet, habere attentionem non potest, sed cor hominem deserens ac peregrinans alio diuagatur, iuxta illud Prophetæ, *Cor meum dereliquit me*; tunc adeo Dominum propterea non offendit, vt eum ad compassionem & misericordiam potius flectat. Ipse siquidem infirmitatem & debilitatem nostram perspectam habet. *Quomodo miseretur pater filiorum, miserus est Dominus timentibus se, quoniam ipse cognouit figmentum nostrum.* Id est, quemadmodum pater, qui filium mentis impotem habet, ei compatitur, & magna commiseratione emouetur, quoties eum sensate loqui incipientem in stolidas ineptias & deliramenta desinere videt: ita quadam elementissimus ille pater cœlestis nostri miseratione & compassionem tangitur, dum tantam esse naturæ nostræ debilitatem & infirmitatem videt, vt, quo tempore quam sensatissime cum illo nobis agendum est, quam primum in sexcentas cogitationes impertinentes & ineptas dilabamur. Quare etsi nullam omnino in se quis deuotionem & dulcedinem spiritus sentiat, sed insignem potius ariditatem, & quendam variorum cogitationum & imaginationum confictum, & toto orationis tempore hoc pacto turbetur, non propterea minus hæc eius oratio Deo optimo maximo placet, minorisque in diuino eius conspectu valoris est aut meriti; quin imo sæpe numero & gratior & magis meritoria

Hom. 17. in varia loco Mat. tom. 2.

Non inuoluntaria.

Psal. 39. 120.

Pf. 102. 13.

Oratio arida sine culpa sæpe plus meretur.

